

काठेखोला गतिविधि

कर्लिममा नागरिक आरोग्य संचालन

जननिगरानी संवाददाता वागलुङ

धौलागिरी आयुर्वेद औषधालय वागलुङको आयोजनामा काठेखोला गाउँपालिका वडा नम्बर ५ कर्लिममा जेष्ठ नागरिक आरोग्य कार्यक्रम संचालन भएको छ। कार्यक्रममा बोल्दै काठेखोला गाउँपालिका वडा नम्बर ५ का वडा अध्यक्ष ज्ञाननाथ कँडेलले कर्लिममा जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा पुग्न कठिन भएको साथै भुगोलको अनुकूल परिस्थिती नभएको हुँदा वडाले स्थान छनोटमा प्राथमिकता दिएर शिविर संचालन गरे

को बताउनुभयो। उहाँले जेष्ठ नागरिकले आफ्नो स्वस्थ जाँच घरदैलो नजिक गर्न पाउनु सुखद पक्ष भएको बताउनुभयो।

कार्यक्रमका आयुर्वेद चिकित्सक डा. शरद पन्थीले जेष्ठ नागरिक नसर्ने प्रकृतिका रोग र बृद्धावस्थाजन्य समस्याले पिडामा हुने भएकोले उनीहरूको स्वास्थ्य प्रवर्द्धन गर्ने हेतुले जेष्ठ नागरिक आरोग्य कार्यक्रम सञ्चालन गरेको बताउनुभयो।

कार्यक्रममा डा. शरद पन्थी, डा. कमल विक्रम पौडेल लगायतको टोलीले जेष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य परिक्षण गर्नुका साथै औषधी बितरण गरी स्वास्थ्य परामर्श प्रदान गरेको थियो।

३६५ दिन नै सुभावा दिनुस् र प्रश्न गर्नुहोस्: अध्यक्ष थापा

जननिगरानी संवाददाता वागलुङ

वागलुङको काठेखोला गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्षको प्रथम चौमासिकको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ।

गाउँपालिकाले शुक्रवार चालु आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को पहिलो चौमासिकमा गरेका सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सम्पादित गरेका क्रियाकलापहरूको बारेमा वडा नम्बर १ पालामा सार्वजनिक सुनुवाई गरेको हो। कार्यक्रममा पहिलो चौमासिकमा वडामै पुगेर ११० योजना सम्झौता गरिसकेको, २२ वटा सम्पन्न भएको, पहिलो चौमासिकमा चालु खर्च २७.३३ प्रतिशत र पूँजीगत खर्च ८.८१ प्रतिशत भएको र २८ लाख ३९ हजार ८२८ रुपैयाँ राजश्व संकलन गरिएको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत खगराज गौतमले

जानकारी गराउनुभएको थियो। सार्वजनिक सुनुवाईमा वडा नम्बर १ का थम बहादुर थापाले पालिकाबाट किसानलाई अनुदान दिइने बताइए पनि अझै किसानको हातमा नपुगेको भन्दै पालिकाकाको अनुदान कहाँ जान्छ भन्दै प्रश्न गर्नुभएको थियो। यस्तै स्थानीय लक्ष्मण थापाले एक जना प्राविधिकले ठिक छ भनेको योजनामा अर्को प्राविधिकले छैन भनेको बताउँदै प्राविधिकहरू भगवान हुन् ? भन्दै प्रश्न गर्नुभएको

थियो। उहाँले गौरवको योजना वडा नम्बर १ मा वर्षेनी काभ्रे-धिमि सण्ड खण्डमा वर्षेनी बजेट विनियोजित गरेर काम भइरहेपनि अन्य सडकमा पालिकाको ध्यान के छ ? पालिकाले यातायातको भाडादर निर्धारण मात्र गर्ने की अनुगमन पनि गर्छ ? भनेर प्रश्न गर्नुभएको थियो।

यस्तै स्थानीय लाल बहादुर रोका र सुमन किसानले विकास भइरहेको ठाउँमा वर्षेनी काम भइरहेपनि कुनै कुनै टोलमा अझै विकास हुन् नसकेको भन्दै

बजेट विनियोजितमा ध्यान दिन आग्रह गर्नुभयो। किसानले धिमि करिना माविमा +२ नहुँदा पालाका विद्यार्थीहरूले दैनिक १, २ घण्टाको यात्रा गरेर अध्ययनको लागि अन्यत्र जानुपर्ने बाध्यता रहेकोले कक्षा थपमा पालिकाले चासो दिनुपर्ने बताउनुभयो। यस्तै स्थानीय बन्नी बहादुर भण्डारीले वडा नम्बर १ मा हाट बजार संचालन गर्ने भनेर वर्षेनी बजेट विनियोजित

=====afsl k|hdf

पूर्व जनप्रतिनिधि सम्मानित

जननिगरानी संवाददाता वागलुङ

जिल्लाले काठेखोला गाउँपालिका-८ लेखानीले गाउँभेला तथा पूर्व जनप्रतिनिधि सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ। बुधवार आयोजना गरिएको कार्यक्रममा पञ्चायतकालदेखि गत स्थानीय तह निर्वाचन अधिसम्म विभिन्न समयमा लेखानीको वडादेखि गाविससम्म र अहिलेको नयाँ संरचना अनुसार बनेको वडामा नेतृत्व गरेका पूर्व जनप्रतिनिधिहरूलाई सम्मान गरिएको थियो।

लेखानीलाई विभिन्न समयमा योगदान गरेर अहिलेको स्थाितिसम्म ल्याउन योगदान पुऱ्याउने व्यक्तिहरूको स्मरण सम्मान गर्नु अहिलेको पुस्ताको दायित्व सम्भेर पूर्व जनप्रतिनिधिहरूलाई सम्मान गरिएको काठेखोला गाउँपालिका-८ लेखानीका वडाध्यक्ष परमानन्द कँडेलले बताउनुभयो। 'विगतका कठिन परिस्थितिमा यो ठाउँको नेतृत्वको गरेर अहिलेको अवस्थामा ल्याइपुऱ्याउनु भएका अग्रजहरूको सम्मान गर्नु हामी सबैको दायित्व हो,' उहाँले

भन्नुभयो, 'अग्रजको सम्मान गरौं विकास निर्माणको काममा अग्रसर बनौं भन्ने नाराका साथ हामीले यो कार्यक्रम गरेका छौं।' उक्त अवसरमा पूर्व प्रधानपञ्चहरू स्वर्गीय परमानन्द कँडेल, स्वर्गीय भिवहादुर पुन, स्वर्गीय भिमबहादुर रोका, स्वर्गीय दलबहादुर श्रीस, स्वर्गीय टेकबहादुर रोका, स्वर्गीय टिकानिधि कँडेल, पूर्व अध्यक्षहरू पूर्णबहादुर श्रीस, दिलबहादुर छन्त्याल, चित्रकला छन्त्याल श्रीसलाई सम्मान गरिएको थियो।

पूर्व वडाध्यक्षहरू दिल्लीराम गौतम, मणिभद्र शर्मा कँडेल, डिलाराम कँडेल, पृथीलाल शर्मा कँडेल, गंगाबहादुर छन्त्याल, हर्कबहादुर छन्त्याल, पदमबहादुर काउचा,

डम्बरसिंह घर्तीमगर, स्वर्गीय बमबहादुर श्रीस, प्रेमबहादुर गुरुङ, स्वर्गीय चिन्ताराम छन्त्याल, स्वर्गीय रामबहादुर पुन, रेखबहादुर श्रीस, नरबहादुर काउचालाई सम्मान गरिएको छ। त्यसैगरी उपाध्यक्षहरू नरहरी कँडेल, खर्कबहादुर श्रीस, लेखानी समाज युके, लेखानी समाज बहराईन, लेखानी समाज जापानलाई सम्मान गरिएको छ। नयाँ संरचनामा काठेखोला गाउँपालिका-८ बनेपछिका वडा सदस्यहरू कासीराम कँडेल, चन्द्रीकला विक, तुल्सा श्रीस र चन्द्रकुमार पुनलाई पनि सम्मान गरिएको थियो।

उक्त कार्यक्रममा बोल्दै काठेखोला गाउँपालिका अध्यक्ष राजु थापाले समग्र काठेखोला र लेखानीको विकासका

लागि आफुहरू सक्रियता पूर्वक लागि रहेको बताउनुभयो। 'हामीलाई तपाईंहरूले २०७९ सालको वैशाखमा काठेखोला गाउँपालिकाको जिम्मेवारी दिएर पठाउनुभएको छ,' उहाँले भन्नुभयो, 'त्यसलाई पूरा गर्नका लागि हामीले योजनाबद्ध ढङ्गले काम गरिरहेका छौं। लेखानी र समग्र काठेखोलाकै विकासमा टेवा पुगेनगरी हामी काम गर्छौं।'

अन्य वडाहरूको तुलनामा लेखानीले छिटो छरितो र गुणस्तरीय काम गर्ने गरेको अध्यक्ष थापाले बताउनुभयो। 'यहाँको वडाध्यक्ष लगायत यहाँका जनप्रतिनिधिको सक्रियता र तपाईंहरूको साथले गर्दा काठेखोला गाउँपालिका भित्र लेखानी सबैभन्दा राम्रो काम गर्ने वडामा गनिन्छ,' उहाँले भन्नुभयो, 'हामीले गाउँपालिकाबाट विनियोजन गरेको भन्दो धेरै बजेट वडाध्यक्षज्यूले आफ्नै सक्रियतामा केन्द्र र प्रदेशबाट पनि ल्याउनुभएको छ। त्यसले पनि यहाँको विकासका लागि ठूलो योगदान पुगेको छ।' आफुहरूले गाउँपालिका भित्रको भौतिक विकास संगसंगै मानवीय विकासलाई पनि महत्वका साथ अगाडि बढाइरहेको बताउनुभयो

=====afsl ^ k|hdf

ओदानेश्वर मन्दिरमा बाघ र बसाहको मुर्ति !

वागलुङ - जिल्लाको काठेखोला गाउँपालिका-७ रेशमा रहेको ओदानेश्वर महादेव मन्दिरमा बाघ र बसाहा स्थापना गरिएको छ। मन्दिरमा सोमवार बसाहा र बाघको मुर्ति राखिएको

छ। काठेखोला गाउँपालिका-७ रेशका एक बहादुर जिसी, कृष्ण कुमारी जिसी, थम्पन जिसी, सीता

=====afsl ^ k|hdf

काठेखोला गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरूको सम्पर्क नम्बर	
पालिका अध्यक्ष र उपाध्यक्ष	वडा अध्यक्षहरू
अध्यक्ष: राजु थापा (९८३७९७००९)	वडा नम्बर १ अध्यक्ष: सडक बहादुर थापा (९८३७९८१८०९)
उपाध्यक्ष: नेज बहादुर थापा (९८३९९९६४९०)	वडा नम्बर २ अध्यक्ष: विद्यापती शर्मा (९८३७९८१९८२)
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	वडा नम्बर ३ अध्यक्ष: कुल बहादुर विक (९८३७९८३०४२)
खगराज गौतम (९८६७९७०७३४)	वडा नम्बर ४ अध्यक्ष: लक्ष्मण पुन (९८३७९८४४२३)
प्रवक्ता	वडा नम्बर ५ अध्यक्ष: शान्ताप कडेल (९८३७९८५५२)
टिक्र संगम विक. (९८३७९७०००९)	वडा नम्बर ६ अध्यक्ष: युहस्यती शर्मा (९८३७९८५६६)
कार्यपालिका सदस्य	वडा नम्बर ७ अध्यक्ष: प्रेम बहादुर जि.सी. (९८३७९८००४४)
देवी थापा मगर ९८३७९७३६०९	वडा नम्बर ८ अध्यक्ष: प्रमानन्द कडेल (९८३७९८०५९२)
भूम देवी पुन ९८३७९३३२९	
पूर्णमाया सुनार ९८३७९६६०७	
मुनली विक. ९८३७९७००११	
मिता देवी विक. ९८३७९८६४७४	

अधिकारीको 'ऐना'लाई ऐना देखाउँदा

k: ts ; Idiff

vð/fh kfv/h

सामाजिक सञ्जाल यात्राका लर्कासर्कामा भेटियौं सत्या र म । खासमा त मैले सत्यालाई लघुकथाकै पलकमा ताते गर्दा भेटें । शिक्षा, कर्म, चिन्तन, परिवेश आदिका सुसौजन्यबाट नै सत्या साहित्यकार हुन् । त्यसमाथि लघुकथाकार हुन् । लघुकथाकारमा पनि घञ्चीकी हुन् । नेपाली लघुकथावृत्तले कुशल लघुकथाकार भनी पत्याएको स्रष्टा हुन् । काठमाडौंलाई मुकाम बनाएकी सत्याले यसअघि नै 'उमङ्ग' नामक लघुकथाकृति प्रकाशित गराएर र साहित्यपोस्टको उत्कृष्ट दसमा पुगेर चर्चा परिचर्चाको पउलता सँगालेको छ । र, लघुकथाकाशमा उपल्लो कोटीमा पुगेको छ । लघुकथाको हिसाबबाट हेर्दा सत्या मेरो दामल हुन् । सर्जक उही सत्या अधिकारीद्वारा सिर्जित लघुकथासङ्ग्रह हो - 'ऐना' । 'ऐना'को अग्र आवरणमा मूर्त-अमूर्त दुवै कलाको संयोजन गरिएको छ । पश्चिमा भागमा अधिकारीको व्यक्तिकृति समेटिएको छ । कृतिको मूल पाठ इतर पानामा सांसद डा. तोसिमा कार्की, जोन्टा क्लब काठमाडौंका अध्यक्ष आभा शाह, दया फाउन्डेसनका अध्यक्ष मिखा माथेमा, नेपाल स्रष्टा समाजका अध्यक्ष श्रीओम श्रेष्ठ 'रोदन', हाम्रो लघुकथा केन्द्रको संरक्षक राजु क्षेत्री 'अपुरो', हाम्रो लघुकथा केन्द्रका अध्यक्ष लता केसीका शुभकामनाहरू छन् । यसै गरी डा. शेखरकुमार श्रेष्ठको भूमिका तथा हाम्रो लघुकथा केन्द्रको कोषाध्यक्षसमेत रहेकी सर्जक सत्या अधिकारीको आत्मकथन छ । त्यसपछि जम्मा ६९ ओटा लघुकथाहरूको सूची छ ।

लघुकथा एक विशेष प्रकारको लघुकथनी हो । छोटो हुँदा लघुकथा भइहाल्छ भन्ने कुरा होइन । छोटो बनाउन सजिलो छ । तर त्यही छोटो विन्यासभित्र लामो तथा गहिरो भाव प्रविष्ट गराउनु भने चुनौतीको काम हो ।

विशिष्ट रूपविन्यास तथा शक्तिशाली भाव प्रक्षेपण लघुकथाका दुई महत्त्वपूर्ण तत्त्व हुन् । न्यूनतम आख्यान, न्यूनतम घटना, न्यूनतम परिवेश तथा न्यूनतम विस्तारीकरण लघुकथाका विशेषता हुन् । आकारमा लघु हुन्छ तर प्रभावमा दीर्घ हुन्छ । पाठकमा दीर्घकालीन प्रभाव छोड्न सक्नु लघुकथाको कसी हो । लघुकथा कौतुहलताको धारोमा उनिन्छ । यसो भएकाले शीर्षकदेखि समापनसम्म कौतुहलता लघुकथा उनिने धारो हो । शीर्षकमा कौतुहलता तथा संक्षिप्तता, उठानमा आर्कस्मिकता, विकासमा सूक्ष्मता तथा बक्ररेखीय तीव्रता, उत्कर्षमा तीक्ष्णता तथा समापनमा प्रतिध्वन्यात्मकता याने हठात् अन्त्य हुनु लघुकथाको रूपविधानको कसी हो ।

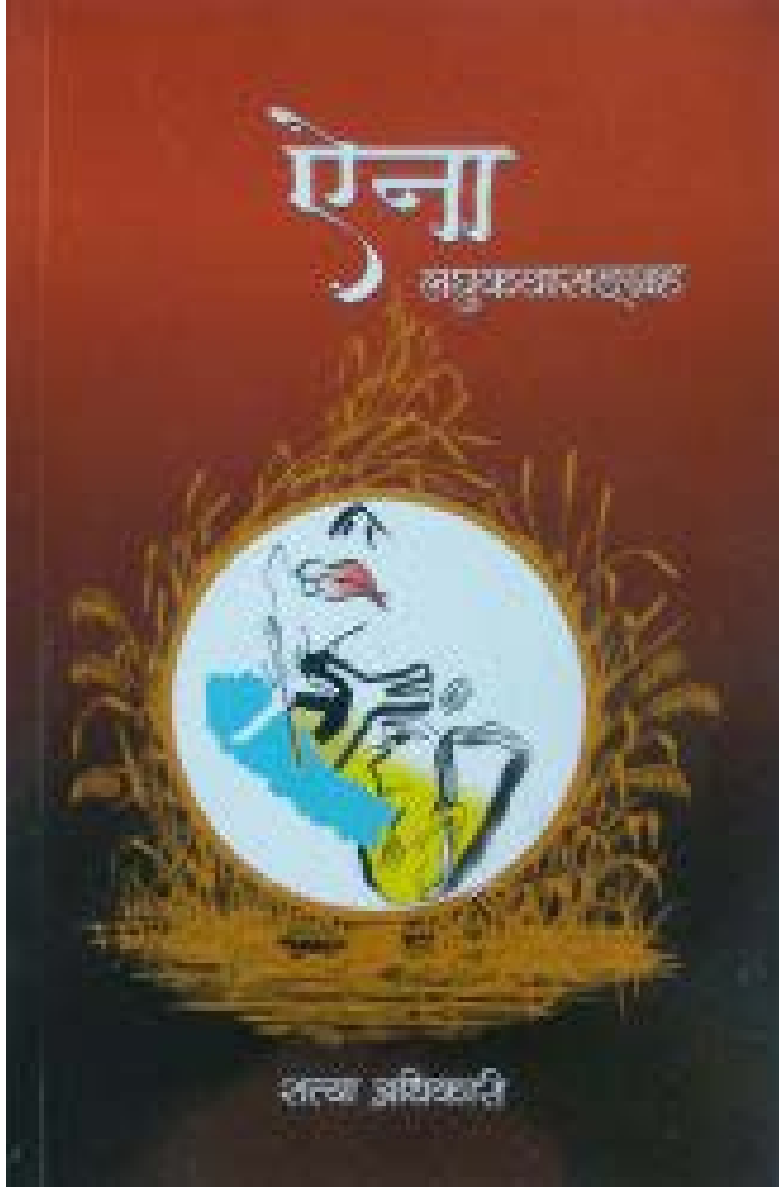
यसैगरी जे पायो त्यही विषयमा लेखिएको कथ्यविधान पनि दर्बिलो हुन्छ । असल जिनिस उत्पादन गर्नु छ भने कच्चा पदार्थ पनि अब्बल कोटीकै हुनु पर्छ । राम्रो लघुकथा तयार पार्ने हो भने विषयवस्तु याने कथ्य पनि भाव प्रदायक हुनु जरुरी हुन्छ । अर्थात् रूपविधान तथा कथ्यविधान दुवै दर्बिला होउनु भन्ने लघुकथाको पूर्व मान्यता हो ।

'ऐना' लघुकथासङ्ग्रहमा रहेका विविध पक्षमाथि ऐना देखाउने पाठकीय मनसुवा भएको बेहोरा जाहेर गर्दछु । त्यो ऐना भनेको लघुकथाका रूपविधान तथा कथ्यविधानसँग सम्बन्धित मान्यता नै हो ।

कृति 'ऐना' भित्र सँगैएका लघुकथाहरू लघुकथाकार बाँचेको संसारभित्रका चिन्तनका आधारमा व्यक्ति, समाज, राष्ट्र, राष्ट्रियता, राजनीति, आर्थिक विसङ्गति, सामाजिक सङ्गति-विसङ्गति, परिवार, शैक्षिक अवस्था, समाजमा देखिएका वृद्धवृद्धाका नव समस्या आदिजस्ता विविध विषयहरू समावेश हुनु स्वाभाविक हो ।

यसो भएकाले कृतिभित्र धेरै सबल विशेषताहरू छन् । लघुकथाको मानक बुझेर लेखिएका छन् लघुकथा । अर्थात् शीर्षक कसरी राख्ने ? कस्तो शीर्षक राख्ने ? उठान, उत्कर्ष तथा समापन कसरी गर्ने ? समापनमा प्रतिध्वन्यात्मकता कसरी निर्माण गर्ने भन्ने कुराको हेक्का छ लघुकथामा । अर्थात् रूपविधानका आधारमा हेर्दा सशक्त बनेका छन् लघुकथा । प्रयोजनमा सकारात्मकता, प्रस्तुतिमा शालीनता, थिममा व्यावहारिकता तथा सामाजिक जीवनसँग सान्निध्य हुनु प्रमुख विशेषता हुन् कृतिका ।

सत्याका लघुकथामा स्वैरकल्पना तथा मानवइतर पात्रको प्रचुर प्रयोग छ । 'ऐना' आफैमा मानवइतर पात्रको प्रयोग गरेर लेखिएको लघुकथा हो । स्वैरकल्पना तथा मानवइतर पात्रको प्रयोग गरेर लघुकथा लेख्न सक्ने विशेषता पाइन्छ सत्यामा । राजनीतिक व्यङ्ग्यको खानी छ कृति । चुनावमाथि व्यङ्ग्य गर्नु, राजनीतिक

वितृष्णाको बिन्दु समाउनु कृतिका विशेषता हुन् । अर्कोतर्फ लघुकथाकार सत्या अधिकारीको वैशिष्ट्य कर्मस्थल शिक्षा क्षेत्र भएकाले लघुकथाभित्र प्रचुर मात्रामा शैक्षिक विषयमा व्यङ्ग्य गरिएको छ । शिक्षा-शिक्षणका समस्यालाई मिहिन तरिकाले प्रविष्ट गराइएको छ । बालमनोविज्ञानमाथि स्वादिलो र खँदिलो लघुकथा लेख्नु सत्याको लघुकथाकारिताको विशेषता देखिन्छ । सत्याका लघुकथाभित्र समाजमा दुई रूप छन् । समाज जसलाई रक्षक ठानिन्छ, त्यही भक्षक छ । मान्छे द्वैध चरित्रमा बाँचेको हुन्छ । सतहबाट हेर्दा मान्छे जस्तो देखिन्छ, त्यस्तो छैन ऊ । यो कुरा लघुकथाकार सत्यालाई थाहा छ । त्यसैले उनका लघुकथामा समाज र मान्छे विविध प्रस्तुतिमा आएका छन् । सत्याको अर्को विशेषता हो, उनी समाजका कर्कषे तथा विसङ्गत नजरसँग भलिभाँती परिचित छन् । त्यसैले उनका लघुकथाले समाजसँग चुनौती बेहोर्दैनन् । बरु सामाजिक प्रचलनसँग सामीप्य राख्छन् । यस कारणले लघुकथाकारलाई समाजले कुनै प्रश्न सोध्दैन ।

जाहिर छ, कृतिभित्र धेरैजसो निकै परिपाक पुगेका लघुकथाहरू छन् । त्यसमाथि पनि 'धर्म', 'आशा', तथा 'ऊ र म' जस्ता लघुकथाहरू विशेष परिपाक पुगेका छन् ।

यसो भनिए तापनि कृतिभित्र सुधार गर्नुपर्ने अवस्थाका लघुकथा हुँदै नभएको भने होइन । यद्यपि पूर्व मान्यता के हो भने यो संसारको बनौट नै अपूर्णतामा बनेको छ । कुनै पनि कुराको उपल्लो जेनिथ छैन । भौतिकवाद तथा अध्यात्मवाद दुवैले पूर्ण सत्य याने अकाट्य सत्य पत्ता लगाउन सकेका छैनन् । दुवैले कथित सत्यताका आआफ्नै डम्फु बजाउने मात्र हुन् । यसो भएता पनि त्यही अपूर्णतामा पूर्णता खोजिनु जीवन हो र सोही जीवनको प्रतिविम्ब साहित्य हो ।

त्यसकारण दुर्बल पक्ष भनेको चन्द्रमामा कालोजस्तै हो । अर्को तवरले हेर्ने हो भने सर्जक सार्वभौम हुन्छ । उसको विचार निजत्वको पराकाष्ठा हो । द्रष्टाले स्रष्टाको विचारको उपल्लो कडी नभेट्न पनि सक्छ । यसकारण दुर्बल पक्ष भन्नु पनि पाठकको नजरियाबाट आएको प्रतिक्रिया पनि हो । चलनचल्तीको मानक मापन तथा पाठकको चेत दुवै हुन् ।

कृतिभित्र पसेर हेर्दा नेपाली समाजको चरित्रसँग यसको भौतिक स्वरूप मिलेको छ । नेपाली समाजमा हेर्दा आफन्तजन सबैको मन राख्ने प्रवृत्ति हुन्छ । कसैको मन किन दुखाउनु भन्ने हुन्छ । यसो भएकाले १०४ पृष्ठको 'ऐना' मा ३० पानाभन्दा बढी शुभकामनामा खर्च भएको छ ।

नेपाल सरकारवृत्तले नेपाली भाषाको शुद्धशुद्धिमा ध्यान नदिने गरेको कुरा नयाँ होइन । यो तथ्यलाई कृतिमा शुभकामना लेख्ने

सांसद माननीय डा. तोसिमा कार्कीको मन्तव्यमा रहेको अशुद्धिबाट पनि पुष्टि भएको छ ।

यद्यपि कृतिलाई रूपविधानका हिसाबमा सुन्दर भनियो । तथापि कतिपय लघुकथामा उठानमा अतिशय विस्तार पनि भएका छन् (सुशीला दिदी) । समग्र लघुकथालाई अध्ययन गर्दा परम्परागत थिममा लेखिएका छन् लघुकथा । उही बुहारीले सासू हेर्नु पर्छ भन्ने खालका मान्यता, छोराछोरीका लागि यति गरें, उति गरें भन्ने रोइलो जस्ता परम्परागत विचार अभिव्यक्त भएका छन् ।

अर्थात् सत्याका लघुकथाले यथास्थितिमा सुधार चाहन्छन् । याने परम्परा नविगारी सुधार चाहन्छन् । यो भनेको आदर्शवादी र विभाउने विचार हो । आदर्शवाद सुन्दा आनन्द लाग्ने तर जीवन नचल्ने वाद हो । आदर्शवादबाट प्रेरित भएकाले लघुकथामा यथास्थितिको चित्रण छ । यद्यपि लघुकथाकारको आशय यथास्थिति याने परम्परादेखि चलेर आएको सामाजिक मान्यता हुबहु मान्नु भन्ने होइन होला । कृतिभित्रका लघुकथामा कथावस्तु सामान्य छन् । बुहारी मारिनु परेको छ । महिला पीडित हुनु परेको छ ।

स्वैरकल्पना तथा मानवइतर पात्रको सहारामा निर्माण गरिएका लघुकथालाई मान्छेको जीवनसँगको जोडाइ निम्छो भएको छ । यसमा अभै प्रयास गर्नु पर्ने देख्छु म । उदाहरणका लागि 'ऐना' लघुकथालाई नै लिन सकिन्छ । कथानकमा स्याल, ब्याँसो, मृग आदि जनावरका बिचमा राजा छान्ने कुरा छ । ब्याँसोले म राजा हुन्छु भनेको छ । सबै पशुहरूले कराएर भनेका छन्, 'ए ब्याँसा ! पहिला आफ्नो छवि एकपटक ऐनामा त हेर ।'

यो कथावस्तु कसरी मानव जीवनसँग जोडियो भन्ने सवाल रहन्छ ।

लघुकथाकार राष्ट्रियताको सवालमा संवेदनशील भएर होला एउटा बालक आफ्नो संवादमा सगरमाथाको मोल कति ? भन्ने प्रश्न गर्छ । कथानकको तादात्म्यलाई पनि ध्यान दिएर हेरिनु आवश्यक छ । मानव जीवनका विषयलाई याने समस्यालाई नवीन तरिकाले हेरिएको छैन । सनातनी दृष्टिकोण छन् लघुकथामा । जातीय विभेदको कारणले विहे भएको छैन । विद्रोह छैन ।

वृद्धाश्रममा बाबुआमा लगेर राखेको कुरामा लघुकथाकारको परम्परागत सोचजन्य आपत्ति छ । तर वर्तमानमा समाज फेरिएको छ । र, सो फेरिएको सन्दर्भमा युगको माग हो वृद्धाश्रम भन्न सकिएको छैन । यौन हिंसाको यथास्थितिको चर्चा छ तर त्यसको मुह तोड जवाफ छैन ।

पिर (७१), जलन (७२), माटो (७३) जस्ता लघुकथाको उठानमा विस्तार भएको छ । अनावश्यक परिवेशको निर्माण भएको छ । कतैकतै शब्द प्रयोगमा आक्रोश छ । साहित्य आक्रोश होइन, कलात्मक अभिव्यक्ति हो । आक्रोशजन्य शब्दको प्रयोगले साहित्यको स्वादमा स्खलन ल्याउँछ । आयाम लामो पनि छन् कुनै लघुकथा (मन ८२) । निकै बल प्रयोग गरेर छोट्याएको लघुकथा जस्तो लाग्छ । यसो गर्दा कृत्रिमता उत्पन्न हुन्छ ।

अब आलेखको आखिरीमा छु । कृतिभित्रको एउटा लघुकथा 'ऐना'लाई टिपेर कृतिको शीर्षक राखिएको छ । एउटा लघुकथाको शीर्षकलाई नै कृतिको शीर्षक बनाउने चलन पुरानो हो । यद्यपि 'ऐना' शब्दले कृतिको व्यापकता बोकेको छ । तर त्यही शीर्षकमा कृतिभित्र एउटा लघुकथा पनि भएकाले शीर्षक रखाइमा अलि फरक ल्याउने हो कि ।

कृतिभित्र डा. शेखरकुमार श्रेष्ठको भूमिका यति सहज, सरल र पर्याप्त छ कि सो पढेपछि कृतिभित्र प्रवेश गर्नु नपर्ने अवस्था छ । हरेक लघुकथाको अन्त्य तथा सन्देश भूमिकामै अभिव्यक्त भएको छ । यसरी भूमिका लेखिनु हुन्छ कि हुन्छ होला भन्ने मेरा मनमा जिज्ञासा भने उठाएको छ । यद्यपि यो विषय कृतिकार तथा भूमिकाकारको नै हो । पाठकको खासै सरोकार भने होइन । अब अन्त्यमा, लघुकथाको चुनौती भनेको बीज वाक्यको निर्माण हो । लघुकथामा चाहे संवृत होस् वा विवृत दुवै प्रकारका लघुकथालाई समापन वाक्यले समापन गर्न तुलनात्मक रूपले सजिलो कुरा हो । तर अब लघुकथाकार सत्या अधिकारीको लघुकथा लेखनीको अवस्था भनेको समापन वाक्यले लघुकथा टुड्याउनु भन्दा बीज वाक्यको निर्माण गर्न प्रयत्नशील हुने हो । सत्याका आगामी लघुकथाहरूले बीज वाक्यको खोजी गर्ने छन् भन्दै विदा माग्छु । साहित्यपोस्टबाट साभार ।

#^% lbg

गरिएपनि किन संचालनमा ल्याउन नसकिएको भनेर प्रश्न गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा दलितले उत्पादन गरेको दुध बजारीकरण हुन नसकेको, जनजातिको क्षेत्रमा प्रयाप्त बजेट विनियोजित नगरिएको लगायतका प्रश्न स्थानीयले राखेका थिए । स्थानीय याम कुमारी थापा, छत्रबिलाल रोका, प्रभा थापा लगायतले प्रश्न राख्नुभएको थियो ।

नागरिकहरूको प्रश्न, गुनासो चासो तथा सुझावहरूका विषयमा गाउँपालिका अध्यक्ष राजु थापा, उपाध्यक्ष तेज बहादुर थापा (तिलक), प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत खगराज गौतम, वडा नम्बर १ का वडाअध्यक्ष खडक थापाले जवाफ दिनुभएको थियो ।

नागरिकको प्रश्नको जवाफ दिँदै गाउँपालिका अध्यक्ष थापाले जनतकालाई सूचना प्रवाह र गाउँपालिकाको कामको विषयमा जानकारी गराउन सार्वजनिक सुनुवाई आयोजना गरिएको बताउनुभयो ।

उहाँले जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई ३६५ दिन नै प्रश्न गर्न र सुझाव दिन स्थानीय नागरिकलाई आग्रह गर्नुभएको थियो । 'हामीलाई आज मात्र प्रश्न र सुझाव दिने होइन,' अध्यक्ष थापाले भन्नुभयो, 'गाउँपालिकालाई राम्रो गराउनको लागि पालिकाबाट हुने सेवा प्रवाहको बारेमा र राम्रो कामको लागि हामीलाई ३६५ दिन नै प्रश्न र सुझाव दिनुहोस् ।'

अध्यक्ष थापाले गाउँपालिका भित्रका किसानहरूले उत्पादन गर्ने दुध संकलनको लागि चाडै दुध संकलन केन्द्र बनाएर संचालनमा ल्याउन लागिएको बताउनुभयो । उहाँले आगामी पुषको हिउँदे गाउँसभाबाट बजेट विनियोजित गरेर दुध संकलन केन्द्र बनाइने बताउनुभयो । 'हामीले गाउँपालिका भित्रका सबै

किसानले उत्पादन गरेको दुध संकलनको लागि दुध संकलन केन्द्र बनाउँदैछौं,' अध्यक्ष थापाले भन्नुभयो, 'अक्षेते बजारमा केन्द्र संचालनमा ल्याएर किसानले उत्पादन गरेको दुध संकलन गरेपछि पालिकाले नै बजारीकरण गर्छ ।' उहाँले जनताको सुझाव ग्रहण गरेर नै काम गर्ने बताउँदै कर्मचारीहरूले पनि जनतालाई सहजरूपमा सेवा दिनुपर्ने बताउनुभयो । उहाँले विद्यालयको गुणस्तरसुधारको लागि प्रधानाध्यापकहरूलाई सचेत गराइएको र कुनै विद्यालयमा कक्षा थप गर्नुपरेमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति र वडा कार्यालयबाट माग आएमा पालिकाबाट सहजीकरणको भूमिका खेल्ने बताउनुभयो ।

गाउँपालिका उपाध्यक्ष तेज बहादुर थापाले गाउँपालिकाको राजश्व संकलन अनुसार केन्द्रिय बजेट आउने बताउँदै पालिकाको राजश्व बढाउन र उत्पादन बढाउनको लागि काम गरिरहेको बताउनुभयो । उहाँले वडाहरूमा रहेका पसलहरूको अनुगमन गर्दा म्याद गुज्रेका खाद्यान्न भेटिएको बताउँदै त्यसको अन्त्यको लागि उपभोक्ताहरू पनि सजग र सचेत हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत खगराज गौतमले कर्मचारी तहबाट नागरिकहरूलाई योजना सम्भौता र फरफारकमा कुनै ढिलासुस्ती नगरिएको बताउनुभयो । उहाँले स्वास्थ्य वीमा पालिकाभरी कार्यान्वयन नगर्नको लागि गाउँपालिकाको बजेटको सिमितताले पूर्ण गर्न नसकिएको बताउनुभयो ।

वडाअध्यक्ष खडक थापाले जनताको माग अनुसार नै योजनाहरू संचालन गरिएको बताउनुभयो । उहाँले सबै सडकहरूलाई समान रूपमा हेरिएको र गौरवको योजना यसवर्ष कालोपत्रे गर्ने तयारी गरिएको बताउनुभयो । उहाँले हाट बजार अर्को वर्ष संचालनमा

ल्याउने तयारी रहेको बताउँदै त्यसको लागि यस वर्ष भवन निर्माण सकिने बताउनुभयो ।

गाउँपालिकाको आयोजना र लेखन नेपाल मिडियाको संयोजनमा संचालन भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा नेपाल पत्रकार महासंघ बागलुङका सचिव विजय रानाले टिप्पणी गर्नुभएको थियो । पत्रकार संगम घर्ती मगरले काठेखोला गाउँपालिकाका नागरिकहरूको सन्तुष्टी सर्वेक्षण प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको थियो भने पत्रकार सुजना पन्तले सार्वजनिक सुनुवाईको आचार संहिताको विषयमा जानकारी गराउनुभएको थियो । पत्रकार डम्बर बुढा मगरले सहजिकरण गरेको सार्वजनिक सुनुवाईको अध्यक्षता गाउँपालिका अध्यक्ष राजु थापाले गर्नुभएको थियो ।

afun^a df

वर्ष पुस्तक २०२४ का लागि वर्षिक पूर्व समिक्षा गरिएको छ ।

समिक्षा कार्यक्रममा घरेलु हिंसा बढ्नुमा बैदेशिक रोजगार, मादक पदार्थ सेवन र परपुरुष र महिलासंगको सम्बन्धको कारण देखिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय बागलुङका प्रहरी नायव उपरीक्षक (डिएसपि) मदन केसीले बताउनुभयो । उहाँले बागलुङबाट बैदेशिक रोजगारीमा जाने युवाहरूको संख्या बढी रहेको र श्रीमान विदेश हुँदा कमाएको रकम घर फर्केपछि श्रीमतीलाई एक एक गरेर खोजी गर्ने र देखाउन नसक्दा हिंसा गर्ने गरेका घटनाहरू देखिएको बताउनुभयो ।

'बैदेशिक रोजगारमा गएर पठाएको पैसा घरफर्केपछि श्रीमतीसँग श्रीमानले सोधी खोजी गर्ने गरेको देखिएको छ,' डिएसपि केसीले भन्नुभयो, 'सबै हिसाव देखाउन नसक्दा हिंसा गर्ने गरेको प्रहरीमा आउने उजुरीमा देखा परेको छ ।'

श्रीमान विदेश हुँदा

श्रीमतीलाई घरका सासुससुराले पनि हिंसा गर्ने गरेका उजुरीहरू आउने गरेको डिएसपि केसीको भनाई छ । डिएसपि केसीले बागलुङमा मादक पदार्थ सेवनको कारण पनि घरेलुहिंसा भइरहेको बताउनुभयो । उहाँले श्रीमानले श्रीमतीलाई पनि मादक पदार्थ सेवन गर्न सिकाउने र पछि भगडा गर्ने गरेको पाइएको बताउनुभयो । बागलुङमा छोराछोरीबाट ज्येष्ठ नागरिकलाई हिंसा गरेको घटनाहरू पनि देखा परेको प्रहरीले जनाएको छ ।

समिक्षा कार्यक्रममा बागलुङका प्रमुख जिल्ला अधिकारी खगेन्द्र प्रसाद रिजालले मानव अधिकार उल्लङ्घन असभ्यताको प्रतिक भएको भन्दै मानव अधिकार संस्कृतीको जगेर्ना गर्न मानव अधिकार मैत्री समाज निर्माणमा जोड दिनुपर्ने बताउनुभयो । उहाँले समाजमा घट्ने सबै प्रकारका घटना रोक्न सचेतना मूलक कार्यक्रम गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

उहाँले राज्यलाई जवाफदेही बनाउन इन्सेकले मानव अधिकारको क्षेत्रमा खेलेको भूमिका अतुलनिय रहेको भन्दै इन्सेकले जस्तै अन्य संघ संस्था र सरोकारवाला निकाय पनि सम्बेदनशिल बन्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय बागलुङका प्रहरी नायव उपरीक्षक (डिएसपी) मदन केसीले बागलुङमा गम्भिर प्रकृतिका घटनाहरू घट्ने क्रम बढ्दै गएको भन्दै न्यूनिकरणका लागि नागरिक समाज सचेत बन्नु पर्ने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा वरिष्ठ अधिवक्ता काजी गाउँले श्रेष्ठ, जिल्ला सहकारी संघ बागलुङ अध्यक्ष हुमा कुमारी जिसी (अञ्जु), मानव अधिकार संगठन बागलुङका अध्यक्ष अधिवक्ता लक्ष्मी जिसी कार्की, अपाङ्गता सरकोकार संघका अध्यक्ष चिजा थापा,

afsl ^ khd

साप्ताहिक खेलकुद खबर

अमर आदर्श माविलाई उपाधि

बागलुङ - बागलुङ नगरपालिका स्तरीय छैठौँ राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिताको उपाधि अमर आदर्शले जितेको छ ।

आइतबार सम्पन्न प्रतियोगितामा १४ स्वर्ण सहित २७ पदक जित्दै अमर आदर्श आवासिय माध्यमिक विद्यालयले उपाधि चुमेको हो । अमर आदर्शले ९ रजत र ४ काश्य पदक जित्यो ।

यस्तै ९ स्वर्ण, ७ रजत र १ काश्य पदक सहित १७ पदक जित्दै गणेश माध्यमिक विद्यालय दोस्रो र ८ स्वर्ण, ११ रजत र १६ काश्य पदक सहित ३५ पदक जितेको चिल्डेन लाईफ बोर्डिङ स्कूल तेस्रो भएका छन् । साविक विजेता सनराईज माध्यमिक विद्यालयले ८ स्वर्ण, १ रजत र ९ काश्य सहित १८ पदकमा चित्त बुझायो ।

प्रतियोगिता अन्तरगत छात्र भलिवल धवालागिरि विरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय र छात्रा भलिवल विद्यामिन्दर माविले जितेको छ । फाइनल खेलमा धवालागिरि विरेन्द्रले महाविद्याजन माविलाई २५-१७ र २५-१ को सोभो सेटमा पराजित गरेको थियो । यस्तै छात्रा

तर्फ विद्यामिन्दरले धवालागिरि विरेन्द्र माविलाई २५-१६ र २५-१८ को सोभो सेटमा पराजित गरेको थियो ।

कबड्डी तर्फ छात्रको खेलमा युएस एकेडेमीले स्वर्ण, विद्यामिन्दर माविले रजत र न्यू ओएसिस माविले काश्य पदक जिते । त्यस्तै छात्रा तर्फको कबड्डीमा अमर आदर्शले स्वर्ण, चिल्डेन लाईफले रजत र युएस एकेडेमीले काश्य पदक जितेका छन् ।

विजेता अमर आदर्श आवासिय माविलाई ४० हजार रुपैयाँ र उपविजेता गणेश माविलाई २० हजार रुपैयाँ प्रदान गरिएको नगर शिक्षा अधिकारी धनप्रसाद पोखरेलले जानकारी दिनुभयो । प्रतियोगितामा ३७ विद्यालयले सहभागिता जनाएको नगरशिक्षा शाखाले जनाएको छ ।

तीन दिन सम्म चलेको प्रतियोगितामा ७० इभेन्टमा ६६ स्वर्ण, ६६ रजत र ७५ काश्य गरी २०७ पदकको लागि १ हजार ५ सय विद्यार्थीहरूले प्रतिस्पर्धा गरेको नगर शिक्षा अधिकारी पोखरेलले बताउनुभयो ।

नगरपालिका स्तरीय afsl ^ khd

बीस बर्ष पुराना मुद्दाका फाईल अनुसन्धान गर्दै प्रहरी

रुपा गौतम हत्याको अनुसन्धान जारी छ: प्रति भण्डारी

अनुसन्धानकर्ता बागलुङ, २४ भदौ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय बागलुङले विगत दुई दशकदेखि फाइल नसकेका मुद्दाका फाईल खोलेको छ । अनुसन्धान पुर तयारीको भन्ने अडानमा प्रहरीले मुद्दा अनुसन्धान जारी राखेको छ ।

नेकपा एमाले विभाजनको विपक्षमा बागलुङका जनप्रतिनिधि

बीस बर्ष पुराना मुद्दाका फाईल अनुसन्धान गर्दै प्रहरी

अब विश्वभरका पलपलका समाचार तपाईंको हातमा

www.khabarway.com
www.jananigrami.com

स्वबर-वे

बीस बर्ष पुराना मुद्दाका फाईल अनुसन्धान गर्दै प्रहरी

अनुसन्धानकर्ता बागलुङ, २४ भदौ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय बागलुङले विगत दुई दशकदेखि फाइल नसकेका मुद्दाका फाईल खोलेको छ । अनुसन्धान पुर तयारीको भन्ने अडानमा प्रहरीले मुद्दा अनुसन्धान जारी राखेको छ ।

जन्मिवसारी साप्ताहिक

Jananigrami weekly

स्वबर-वे

